

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ  
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**кафедра кримінального права і процесу**

**СИЛАБУС**

**нормативного освітнього компонента**

**МЕДІАЦІЯ ТА ВІДНОВНЕ ПРАВОСУДДЯ**

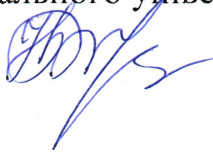
**підготовки магістра**

**спеціальності 081 Право**

**освітньо-професійної програми Право**

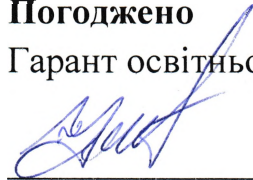
**Луцьк – 2023**

**Силабус нормативного освітнього компонента «Медіація та відновне правосуддя»** підготовки магістра, галузі знань 08 Право, спеціальності 081 Право, за освітньо-професійною програмою Право.

**Розробник:** Карпінська Н.В., професор кафедри кримінального права і процесу Волинського національного університету імені Лесі Українки, доктор юридичних наук, професор. 

**Погоджено**

Гарант освітньо-професійної програми:



\_\_\_\_\_ (к.ю.н., доц. Фідря Ю.О.)

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри кримінального права і процесу**

протокол № 1 від 01 вересня 2023 р.

Завідувач кафедри: \_\_\_\_\_



(к.ю.н., доц. Фідря Ю.О.)

## 1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань 08 Право, спеціальність 081 Право, освітньо-професійна програма Право освітній рівень: другий (магістерський)	нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання – 1
		Семестр – 2
ІНДЗ: немає		Лекції 20 год.
		Практичні (семінарські) – 22 год.
		Самостійна робота – 70 год.
		Консультації – 8 год.
		Форма контролю: екзамен

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	Галузь знань 08 Право, спеціальність 081 Право, освітньо-професійна програма Право освітній рівень: другий (магістерський)	нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання – 1
		Семестр – 2
ІНДЗ: немає		Лекції – 12 год.
		Практичні (семінарські) – 12 год.
		Самостійна робота – 82 год.
		Консультації – 14 год.
		Форма контролю: екзамен

## **II. Інформація про викладача**

**Карпінська Наталія Володимирівна**

**Науковий ступінь** доктор юридичних наук

**Вчене звання** професор

**Посада:** професор кафедри кримінального права і процесу

**Контактна інформація:** м. Луцьк, вул. Винниченка, 30 (ауд. 225)

тел. моб. +380506856945;

e-mail:n.karpinska@ukr.net

**Дні занять:** <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

**Дні консультацій до дисципліни:** понеділок, вівторок (ауд. 219  
Лабораторія медіації та відновного правосуддя) з 10 год. до 15 год.

## **III. Опис освітнього компонента**

### **1. Анотація курсу**

Медіація та відновне правосуддя – курс покликаний ознайомити здобувачів освіти з теорією і практикою одного із найпоширеніших у світі альтернативних способів вирішення конфліктів (спорів) – медіацією. Даний курс охоплює вивчення теорії конфлікту, природи медіації, медіаційної процедури та нормативного регулювання медіації, а також медіації як форми відновного правосуддя. Особливістю даного курсу є те, що практичні заняття проходитимуть у формі тренінгових сесій, які включатимуть виконання симуляційних вправ, рольових ігор, розгляд практичних кейсів зі спеціальності та роботу у малих групах.

*Предметом* курсу «Медіація та відновне правосуддя» є вивчення історичних витоків альтернативного вирішення спорів, основних видів і принципів, моделей медіації та відновного правосуддя; розгляд особливостей застосування медіаційних підходів до різних сфер суспільних відносин; оволодіння комунікативними техніками вирішення конфліктів, запобігання виникненню зіткнення інтересів і налагодження порозуміння між сторонами.

### **2. Пререквізити.**

Вивчення курсу «Медіація та відновне правосуддя» базується на знаннях, уміннях та навичках, отриманих здобувачами у ході опанування різних курсів професійного циклу під час здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, серед яких «Юридична конфліктологія», «Судові та правоохоронні органи», «Сімейне право» а також галузей процесуального права (адміністративного, господарського, кримінального, цивільного).

### **3. Мета і завдання освітнього компонента**

*Метою* освітнього компонента «Медіація та відновне правосуддя» є формування у здобувачів освіти компетентності застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів, формування умінь і навичок з вирішення конфліктів і спорів поза судом, підвищення ефективності професійної діяльності шляхом налагодження взаємовідносин у робочому колективі, побудові співпраці всередині і поза межами робочого середовища,

застосування медіаційних та діалогових підходів до управління конфліктними ситуаціями.

*Завдання* освітнього компонента медіація та відновне правосуддя, які вирішуються в процесі її викладання, полягають у тому, щоб допомогти здобувачам освіти:

- зрозуміти свій особистісний потенціал, щоб могли його краще використати для підвищення ефективності власної професійної діяльності й у налагодженні стосунків із членами трудового колективу в майбутньому;
- отримати знання про найкращі світові практики альтернативного вирішення спорів – медіації та діалогу;
- зрозуміти сутність і механізм виникнення непорозуміння, конфлікту;
- ознайомитися з різними підходами до врегулювання конфліктів(спорів);
- уміти аналізувати стилі поведінки сторін у спірних ситуаціях;
- сформулювати здатність чути та враховувати думки інших сторін та учасників, керувати своїми емоціями, розуміти емоції інших, приймати рішення відкрито та із залученням максимальної кількості зацікавлених осіб;
- опанувати комунікативні навички, необхідні для ведення колективних обговорень та зустрічей.

#### **4. Результати навчання (Компетентності)**

У результаті опанування курсу «Медіація та відновне правосуддя» здобувач освіти повинен володіти такими загальними (ЗК) та спеціальними (СК) компетентностями:

ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
ЗК4	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК8	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
СК7	Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.
СК8	Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.
СК9	Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.
СК13	Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

**Результати навчання (РН):**

РН 1	Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання. принципами та професійними етичними стандартами.
РН 2	Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями.
РН 9	Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.
РН 14	Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.
РН 15	Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.
РН 17	Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

**Soft skills:**

вміння налагоджувати міжособистісні контакти; вміння працювати в команді; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та ін.

**5. Структура освітнього компонента***денна форма навчання*

Назви змістових модулів та тем	Усього	Лекц заня-ття	Практ. занят-тя	Сам ост. робо та	Ко не у- ль т. з ди сц.	Фор- ма контролю/ Бали
<b>Модуль I. Медіація як альтернативний спосіб вирішення спорів</b>						
Тема 1. Теорія конфлікту	10			10	5	ДС/0-5
Тема 2. Альтернативні способи вирішення спорів	10	4	2	4		
Тема 3. Медіація як спосіб урегулювання спорів	12	2	4	6		ДС/0-5
Тема 4. Учасники медіації	4			4		
Тема 5. Майстерність та техніки медіатора	12	2		10		ТР/0-5 РЗ/К/0-5
Тема 6. Медіаційна процедура. Стадії медіації	8	2	2	4		
Тема 7. Правове регулювання медіації	11		2	4		РМГ/0-5
Тема 8. Етичний кодекс медіатора	8	2	2	4		
<b>Разом за змістовим модулем I.</b>	<b>75</b>	<b>12</b>	<b>12</b>	<b>46</b>	<b>5</b>	<b>25</b>
<b>Модуль II. Особливості медіації в окремих сферах суспільних відносин</b>						
Тема 9. Відновне правосуддя	12	2	4	6		ДС/0-5

Тема 10. Медіація як форма відновного правосуддя	10	2	2	6	3	ДС/0-5
Тема 11. Сімейна медіація	13	2	4	6		РЗ/К/0-5
Тема 12. Медіація в окремих сферах юридичної практики	10	2		6		
<b>Разом за змістовим модулем II.</b>	<b>45</b>	<b>8</b>	<b>10</b>	<b>24</b>	<b>3</b>	<b>15</b>
<b>Іспит</b>						<b>60</b>
<b>Усього годин/балів</b>	<b>120</b>	<b>20</b>	<b>22</b>	<b>70</b>	<b>8</b>	<b>100</b>

*заочна форма навчання*

Назви змістових модулів та тем	Усього	Лекц. заняття	Практ. заняття	Самост. робота	Консулт. з дисц.	Форма контролю/Бали
<b>Модуль I. Медіація як альтернативний спосіб вирішення спорів</b>						
Тема 1. Теорія конфлікту	10	2	2	10	2	ДС/0-5
Тема 2. Альтернативні способи вирішення конфліктів	12			6		
Тема 3. Медіація як спосіб урегулювання конфліктів	8	2	2	6	2	ДС/0-5
Тема 4. Учасники медіації	10			6		
Тема 5. Майстерність та техніки медіатора	12	2	2	10	2	ТР/0-5 РМГ/0-5
Тема 6. Медіаційна процедура. Стадії медіації	12			6		
Тема 7. Нормативне регулювання медіації	6	2	2	6		РМГ/0-5 РЗ/К/0-5
Тема 8. Етичний кодекс медіатора	10			6		
<b>Разом за змістовим модулем I.</b>	<b>80</b>	<b>8</b>	<b>8</b>	<b>56</b>	<b>8</b>	<b>30</b>
<b>Модуль II. Особливості медіації в окремих сферах суспільних відносин</b>						
Тема 9. Відновне правосуддя	12	2	4	8	2	ДС/0-5 РМГ/0-5
Тема 10. Медіація як форма відновного правосуддя	14	2		6	2	
Тема 11. Сімейна медіація, особливості участі неповнолітнього	8			6	2	
Тема 12. Медіація в окремих сферах юридичної практики	6			6		
<b>Разом за змістовим модулем II.</b>	<b>40</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	<b>26</b>	<b>6</b>	<b>10</b>
<b>Іспит</b>						<b>60</b>
<b>Усього годин/балів</b>	<b>120</b>	<b>12</b>	<b>12</b>	<b>82</b>	<b>14</b>	<b>100</b>

Примітки: <sup>1/</sup> Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора

<sup>2/</sup> **Методи та форми контролю:** ДС – дискусія, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування

задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах, т.зв. групах психологічного комфорту (5-6 осіб).

#### I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації: *словесні*: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація, платформа Zoom, MOODLE, Office 365, вебсервіс Google Classroom), пояснення, розповідь, бесіда; *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація; *практичні*: вправи, рольові ігри, симуляційні кейси.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом науково-педагогічного працівника; самостійна робота здобувачів освіти.

5) Інтерактивні методи навчання, методи розвитку критичного мислення (дискусія, ситуаційний аналіз, рольова гра, робота в малих групах, тренінг).

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, ретроспективний метод.

### **6. Завдання для самостійного опрацювання**

Головною метою самостійної роботи є закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі аудиторної роботи знань, вмінь та навичок, а також самостійне вивчення та засвоєння нового матеріалу під керівництвом викладача.

Формами самостійної роботи здобувача з ОК «Медіація та відновне правосуддя» є поглиблене опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем або питань курсу, що передбачені для самостійного опрацювання; опрацювання й підготовка огляду наукових статей, матеріалів практики, опублікованих у фахових та інших виданнях, мережі Інтернет тощо.

Завдання для самостійної роботи розробляються на кожен навчальний рік окремо та входять до плану практичного заняття кожної теми і доступні для здобувачів освіти на платформі Moodle.

Завдання до самостійної роботи не оцінюються окремо. Контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем освіти, здійснюється під час проведення практичних занять, а також під час іспиту.

Питання, що виникають у здобувачів освіти стосовно виконання запланованих завдань, вирішуються на консультаціях, які проводяться згідно з графіком, затвердженим кафедрою.

## **IV. Політика оцінювання**

**Поточне оцінювання** (має 40 балів) здійснюється під час проведення практичних занять шляхом участі у дискусіях, участі у роботі малих груп та виконанні поставлених завдань перед такою групою, участі у тренінгу, розв'язуванні завдань (задач) та кейсів тощо.



**Політика викладача щодо здобувача:** обов'язкове відвідування навчальних занять; активність здобувача освіти під час занять; своєчасне виконання завдань/робіт, щодо яких встановлено дедлайни. Не допускається пропуск занять без поважних причин, систематичні запізнення на заняття. Користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття допускається з дозволу викладача для виконання певних завдань (ознайомлення з кейсами, завданнями, матеріалом наданим викладачем для виконання поставлених завдань).

**Шкала оцінювання роботи здобувача освіти на семінарських заняттях (max – 5 балів, min-0):**

**0-1** - незадовільно – питання висвітлені недостатньо, не використано юридичної термінології, більшість тез потребують уточнення, доопрацювання.

**2-3** – задовільно – питання висвітлені поверхнево, використана частково юридична термінологія, зроблені висновки, які потребують деякого уточнення;

**4** – добре – питання висвітлені частково, відповідь охоплює основні аспекти, використана певна кількість термінів, наведено класифікації, зроблені окремі висновки;

**4,5-5** – відмінно – питання висвітлені повністю, використана необхідна кількість термінів, класифікації, зроблені конкретні висновки.

**Критеріями оцінювання знань здобувачів освіти під час усних та письмових відповідей з курсу є:**

- повнота розкриття питання;
- використання основної та додаткової літератури (нормативно-правових актів, підручників, навчальних посібників, журналів тощо);
- логічна послідовність та системність викладення матеріалу, культура мовлення;
- аналітичність мислення, вміння робити порівняння та формулювати висновки.

Підсумкова оцінка поточного контролю для здобувачів *денної* та *заочної* форми навчання виводиться шляхом визначення загальної суми балів за усі семінарські заняття.

**Комунікація:**

- Базовою платформою для комунікації викладача зі здобувачами освіти є платформа Moodle.
- Консультації проводяться відповідно до графіку чергування викладача, затвердженого на кафедрі кримінального права і процесу (каб. 219. Лабораторія медіації та відновного правосуддя).

**Політика щодо академічної доброчесності.**

Основні засади дотримання академічної доброчесності визначено у Положенні про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у

науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки [http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/polozhennya\\_antyplagiat.pdf](http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/polozhennya_antyplagiat.pdf), а також у Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>

Вивчаючи курс «Медіація та відновне правосуддя», здобувач освіти погоджується виконувати етичні принципи та визначені законом правила, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватись політики академічної доброчесності, що передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

#### **Політика щодо дедлайнів та перескладання.**

Пропущені семінарські заняття (незалежно від поважності причини) перескладаються шляхом виконання завдань семінарського заняття. За результатами перездачі виставляється оцінка відповідно до шкали оцінювання роботи здобувача освіти на семінарських заняттях.

Пропуски на семінарських заняттях та негативні оцінки (0 балів) можуть бути перескладені до початку заліково-екзаменаційної сесії відповідно до графіку чергування викладача, затвердженого на кафедрі кримінального права і процесу (каб. 219. Лабораторія медіації та відновного правосуддя). Перездача екзамену відбувається відповідно до розкладу заліково-екзаменаційної сесії.

#### **V. Підсумковий контроль**

Екзамен проводиться усно у формі відкритого іспиту.

Екзаменаційний білет складається із трьох завдань:

1. Висловити власну позицію щодо поставленого запитання.
2. Опрацювати стенограму питань медіатора, визначити типи запитань.
3. Розв'язати задачу (визначити учасників конфлікту, позиції, інтереси та потреби сторін конфлікту).

Відповідь на питання та вирішення задачі потребують умінь синтезувати отримані знання, творчого підходу, аргументованого викладу

власної позиції. Роз'яснення до виконання кожного завдання доводиться до відома здобувачів освіти заздалегідь (на платформі Moodle).

Теми, на основі яких формуються питання та завдання для іспиту, доводяться до відома здобувачів освіти на заняттях та розміщені на платформі Moodle.

### **Перелік тем для підготовки до екзамену**

1. Поняття, види та структура конфлікту
2. Функції конфлікту
3. Динаміка конфлікту
4. Діагностика конфлікту
5. Історичні витоки альтернативного вирішення конфліктів (спорів)
6. Основні види альтернативних способів вирішення спорів
7. Стратегії поведінки в конфлікті
8. Поняття та природа медіації
9. Принципи медіації
10. Види медіації
11. Моделі медіації
12. Сторони медіації
13. Компетентності медіатора
14. Техніки медіатора
15. Активне слухання
16. Невербальна комунікація
17. Постановка запитань
18. Перефразування
19. Робота з емоціями
20. Загальна характеристика медіаційної процедури
21. Стадії медіації
22. Підготовча стадія
23. Збір інформації та визначення тем для обговорення
24. Робота з інтересами та потребами сторін
25. Пошук та оцінка варіантів рішення
26. Оформлення домовленостей
27. Міжнародні та європейські стандарти медіації
28. Європейські стандарти медіації
29. Медіація в українському праві
30. Етичні засади медіації
31. Сімейна медіація
32. Медіація як форма відновного правосуддя
33. Медіація в діяльності судді
34. Медіація в діяльності адвоката
35. Медіація в діяльності нотаріуса
36. Медіація в діяльності прокурора

Максимальний результат виконання екзаменаційного завдання оцінюється у **60 балів**:

**45-60 балів** передбачає високий рівень знань і навичок: відповідь повна, логічна, з елементами самостійності: зокрема, повністю дотримана структура доповіді, наведено актуальні приклади з метою ілюстрації пропонованих тез / відповідей; наведено релевантне законодавство, на основі якого сформульовано думку (наведено й міжнародні нормативні акти); проаналізовано кожну фактичну обставину, наведену у задачі, та надано їй оцінку (впливає / не впливає на результат, а якщо впливає, то яким чином).

**30-44 балів** передбачає достатній рівень знань і навичок: відповідь логічна, але містить деякі неточності: зокрема, при формулюванні узагальнень, наведенні прикладів; не повністю дотримана структура доповіді, з метою ілюстрації пропонованих тез / відповідей наведено лише один приклад або декілька, але не релевантних; наведені релевантні національні та/або міжнародні нормативні акти, але перелік не повний; проаналізовано не всі фактичні обставини, наведені у задачі, не усім фактам надано правову оцінку.

**15-29 балів** передбачає наявність знань лише основних понять та правових явищ, дотичних до змісту курсу, здобувач освіти відповідає на питання, але лише у загальних рисах розуміється на матеріалі, відповіді неповні, містять суттєві неточності та помилки; не дотримана структура доповіді, з метою ілюстрації пропонованих тез / відповідей наведено один приклад або декілька, але не релевантних; наведені нерелевантні нормативні акти; аналіз фактичних обставин, наведених у задачі, зроблений поверхово, надано оцінку лише одиничним обставинам.

**1-14 балів** передбачає неповні, фрагментарні знання здобувачем основних понять та правових явищ; здобувач не сформулював конструктивних відповідей, а наведені ним тези чи одиничні аргументи містять істотні недоліки та/або грубі помилки; здобувач не виконав одного або кількох завдань.

**0 балів** – здобувач освіти взагалі не розкрив поставлені питання, не продемонстрував, що не засвоїв матеріал в достатньому обсязі для подальшого навчання.

Підсумкова оцінка з ОК «Медіація та відновне правосуддя» визначається в балах як сума оцінок поточного та підсумкового контролю:  $40+60=100$  балів (бали вказано у максимальних значеннях).

#### VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно

82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

**Бали зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті**

<b>Види наукової та практичної активності здобувача освіти</b>	<b>Кількість балів</b>
Публікація наукової статті в періодичному науковому фаховому виданні	до 20
Публікація тез доповіді у збірнику матеріалів конференції, круглого столу чи іншого наукового заходу	до 10
Виступ із доповіддю на науково-практичній конференції, засіданні круглого столу, симпозіумі тощо	до 10
Участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді	до 20
Участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт	до 20
Участь у правопросвітницьких заходах	до 5
Проходження курсів, тренінгів, воркшопів та інших видів неформальної освіти в межах тематики освітнього компонента*	до 10
Участь в Moot-courts	до 20

\* Наприклад:

- онлайн курс «Діалог та медіація: шлях до порозуміння» на платформі Prometheus <https://prometheus.org.ua/courses-catalog?q=%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%B0%D1%86%D1%96>

- онлайн курс «Навички медіації та діалогу для потреб публічної служби» на платформі OSCE\_EdEra [https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:OSCE\\_EDERA+Med\\_101+2020/about](https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:OSCE_EDERA+Med_101+2020/about)

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню тощо, які передбачені силабусом ОК (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29 червня 2022 року <https://cutt.ly/mwi5lxf8>)

## VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

### Нормативно-правові акти:

1. Рекомендація Rec (2002) 10 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо медіації в цивільних справах URL: [https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/rec\\_2002\\_10\\_2002\\_09\\_18\\_1.pdf](https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/rec_2002_10_2002_09_18_1.pdf)
2. Директива 2008/52/ЄС Європейського Парламенту та Ради «Про деякі аспекти медіації у цивільних та господарських правовідносинах» URL: <https://ukrmediation.com.ua/images/DOCS/Model-documents/mediation-directive-ukr.pdf>
3. Рекомендація N R (99) 19 Комітету міністрів Ради Європи державам - членам Ради, які зацікавлені в організації медіації у кримінальних справах. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994\\_828#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_828#Text)
4. Про медіацію: Закон України від 16.11.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>
5. Про безоплатну правничу допомогу: Закон України від 02.06.2011 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/3460-17>
6. Наказ Міністерства соціальної політики України від 17.08.2016 № 892 «Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації)», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 12.09.2016 за № 1243/29373 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1243-16#Text>
7. Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 № 429 «Про затвердження Класифікатора соціальних послуг», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 09.06.2020 за № 643/34926 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0643-20#top>
8. Європейський кодекс етики медіатора [https://decisionlab.com.ua/DLfiles/European\\_Code\\_of\\_Conduct\\_for\\_Mediators\\_UA.pdf](https://decisionlab.com.ua/DLfiles/European_Code_of_Conduct_for_Mediators_UA.pdf)
9. Кодекс професійної етики (НАМУ) <http://namu.com.ua/ua/info/mediators/nseyenf-yekhyny-pyeeekakhsua/>

### Основна література

10. Медіація у професійній діяльності юриста: підручник / авт.. кол. : Т. Білик, Р Гаврилук, І. Городиський та ін. за ред.. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса: Екологія, 2019. 456 с.
11. Н. В. Нестор Запровадження медіації у кримінальному процесі України проблеми теорії та практики : монографія / Н. В. Нестор. К.: Алерта, 2018. 182 с.

### Додаткова література

12. Karpinska N. V., Sushyk N. S. Mediation in the system of social services provision in Ukraine. Innovative technologies in training and education. Collective monograph / A. O. Bessarab, O. I. Ivanytsky, A. V. Sushchenko, L. O. Sushchenko, etc. Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2019. P. 153–174. DOI

- <https://doi.org/10.36059/978-966-397-174-2/153-174> (розділ у колективній монографії).
13. Sushyk N. S., Karpinska N. V. Competence approach in technologies implementation of the children and parents social education who are in difficult life circumstances or have the highest risk of getting into them. Methodological culture of an educator: history and modernity. Collective monograph / O. V. Kvas, O. Nevmerzhytska, M. V. Pahuta, I. O. Stashevskaya. Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2019. P. 142–155. DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-130-8/142-155> (розділ у колективній монографії).
  14. Карпінська Н., Духневич А. Процедура медіації (примирення) у кримінальному провадженні щодо неповнолітнього. Історико-правовий часопис. № 1(15). 2020. Луцьк, СНУ ім. Лесі Українки. С. 77-87
  15. Карпінська Н. Правові перспективи медіації в Україні. Актуальні питання реформування правової системи: зб. матеріалів XVII Міжнар. наук.-практ. конф. (Луцьк, травня 2020 р.). Луцьк. С. 225-229.
  16. Карпінська Н., Чернета С. Медіація як спосіб вирішення соціальних конфліктів. Ввічливість. Humanitas. 2022. 4. С. 47-53
  17. Карпінська Н. В., Чупринський Б. О. Перспективи застосування медіації у діяльності Національної поліції. Історико-правовий часопис. 1 (18). 2022. С. 79-86.
  18. Микола Несправа. Оксана Майборода. Наталія Карпінська. Методи вирішення конфліктів: психологічний аспект. Перспективи та інновації науки. №11 (29). 2023. С. 541-549. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-11\(29\)-541-549](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-11(29)-541-549)
  19. Карпінська Наталія. Правове регулювання навчання медіаторів: досвід ЄС. Державотворчі процеси в Україні: реалії сьогодення: Тези доповідей за матеріал. III Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Луцьк, 27-28 квітня 2023 року) Луцьк: ВІП ЛНТУ, 2023. С. 80-83
  20. Наталія Карпінська, Ольга Недашківська, Оксана Терешкун: Конфлікти в умовах сучасних викликів: правовий аспект та шляхи вирішення. Наукові перспективи. № 8(38). 2023. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-8\(38\)](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-8(38)). С. 469-479. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/6068/6102>

#### *Інтернет-ресурси*

1. Фільм про медіацію: URL: <https://ukrmediation.com.ua/ua/>
2. Як проходить сімейна медіація: URL: <http://afmu.org.ua/demo/>
3. Відеолекція “Діти і розлучення” URL : <http://afmu.org.ua/pro-koflikty/>
4. Коли конфлікту потрібен медіатор: URL : <http://afmu.org.ua/pro-koflikty/koly-potriben-mediator/>